

Индекс на политички интегритет ¹

Случај #10 – Акција „Ботокс“: нелегална трговија со фалсификувани медицински препарати и загрозување на јавното здравје

Вовед

Во фокусот на оваа анализа е обемната полициско-обвинителска акција позната во јавноста како „Ботокс“, насочена кон разбивање на мрежа за нелегална набавка, дистрибуција и употреба на фалсификувани ботокси и филери во Република Северна Македонија. Според јавно достапните информации, во акцијата се опфатени повеќе лекари, сопственици на приватни ординации и лица поврзани со здравствени институции, вклучително и медицински кадар од реномирани клиници. Случајот отвора сериозни прашања за интегритетот на здравствениот систем, професионалната етика, функционирањето на инспекциските и регулаторните механизми, како и степенот на заштита на јавниот интерес кога здравјето на граѓаните е директно изложено на ризик. Дополнително, јавниот интерес е особено засегнат поради природата на производите, кои можат да предизвикаат сериозни здравствени последици, вклучително и трајни оштетувања, инвалидитет или губење на видот.

Оценување на политичкиот интегритет

Категорија: Заштита на јавниот интерес

Оцена: „Црн печат“ (-10)

Според индикаторите од методологијата на Индексот на политички интегритет, случајот содржи повеќе елементи што укажуваат на највисок степен на нарушување на интегритетот: организирана незаконска активност, злоупотреба на професионална положба, директно загрозување на здравјето на граѓаните, институционални слабости и сериозна ерозија на довербата во здравствениот систем.

Клучни аргументи:

1. Злоупотреба на медицинската дејност за приватна корист преку нелегални препарати

Јавно достапните информации укажуваат дека дел од инволвираните лица, вклучително и [медицински професионалци](#), овозможувале употреба и дистрибуција на нелегални или фалсификувани ботокси и

¹ [Методологија на „Индекс на политички интегритет“](#)

[филери](#). Ова претставува сериозно нарушување на медицинската етика и злоупотреба на професионалниот авторитет во корист на приватен интерес.

2. Сериозен ризик по здравјето на граѓаните

[Употребата на непроверени и нелегални медицински препарати](#) отвора ризик од [сериозни здравствени последици](#). Во овој контекст, случајот не претставува само економски или регулаторен криминал, туку директно нарушување на јавниот интерес преку [изложување на пациенти](#) на потенцијално [опасни супстанции](#).

3. Сомнежи за организирано и системско незаконско делување

Бројот на инволвирани лица, поврзаноста меѓу [приватни и јавни здравствени структури](#) и [обемот на истрагата](#) укажуваат дека не станува збор за изолиран инцидент, туку за [поширок системски проблем](#) со можни елементи на [организирано незаконско делување](#).

4. Слабости во институционалниот надзор и контролата

Случајот отвора сериозни прашања за ефикасноста на здравствените инспекции, царинските контроли, лиценцирањето и професионалниот надзор. [Долготрајното функционирање](#) на вакви практики укажува на потенцијални структурни слабости во системот на контрола.

5. Нарушување на довербата во здравствениот систем

Кога здравствени професионалци и медицински установи се поврзуваат со нелегални активности што директно го загрозуваат здравјето на пациентите, довербата на граѓаните во медицинската професија, институциите и механизмите за заштита сериозно се нарушува.

Препорака во насока на заштита на интегритетот:

Случајот „Ботокс“ укажува на сериозен институционален пропуст во системот на контрола на медицинските препарати и естетските интервенции. Комбинацијата од нелегални препарати, инволвираност на здравствени професионалци и можноста за тешки последици по здравјето на пациентите претставува сериозно нарушување на јавниот интерес и довербата во здравствениот систем.

Потребна е итна и видлива институционална реакција, особено во делот на:

- целосно расчистување на одговорноста кај сите инволвирани лица и здравствени установи;
- времено или трајно одземање лиценци во случаи на потврдени тешки прекршувања;
- објавување информации за санкционирани ординации и нелегални препарати со цел заштита на граѓаните;
- засилени и редовни контроли во областа на естетската медицина;
- воспоставување систем за следење и проверка на потеклото на медицинските препарати;
- јасна институционална одговорност доколку се утврдат пропусти во инспекцискиот и регулаторниот надзор.

Документот е подготвен од Форум за разумни политики (ФРП) како дел од нашата долгорочна работа на развој и одржување на Индексот за политички интегритет. Анализата се темели на јавно достапни податоци во медиумите и утврдени критериуми на [индексот](#).